

Премахване на разликата в
заплащането на жените и мъжете

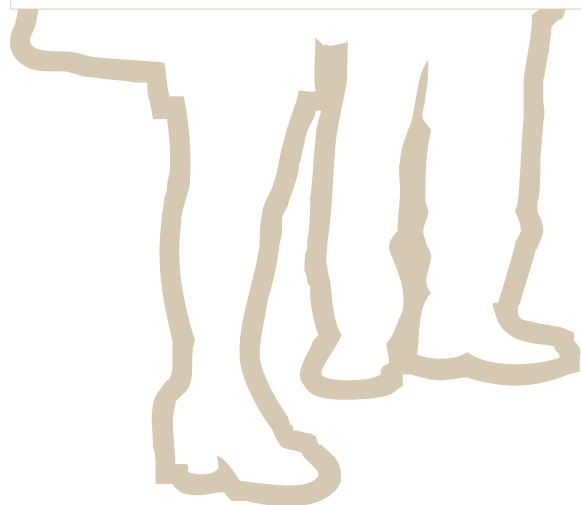

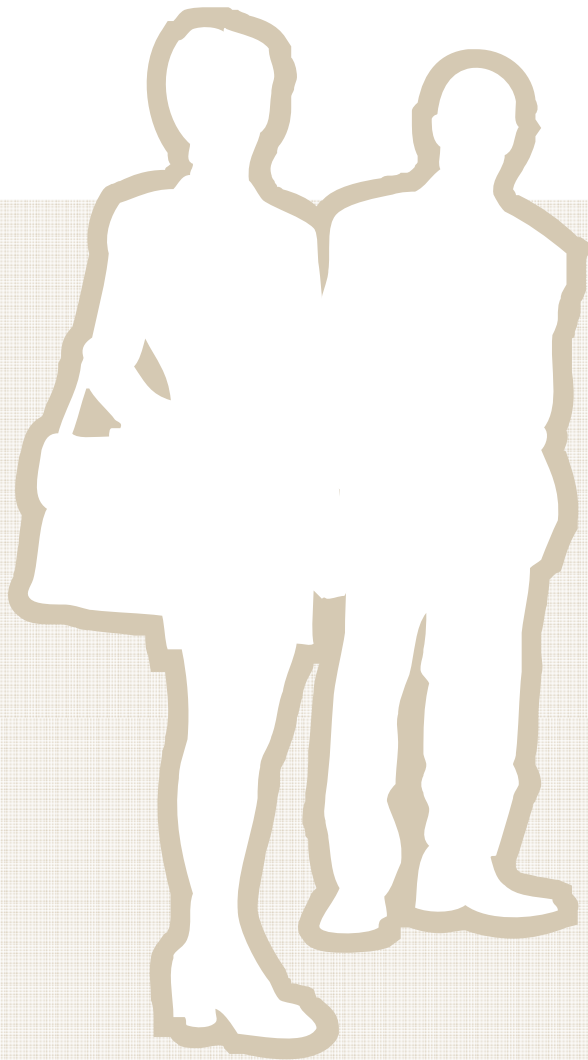
**ЕДНАКВО
ЗАПЛАЩАНЕ**

**НА ТРУД С ЕДНАКВА
СТОЙНОСТ**

<http://ec.europa.eu/equalpay>

Резюме

Какво означава разлика в заплащането на жените и мъжете?

Защо в заплащането на жените и мъжете продължава да има разлика?

Какво прави ЕС по въпроса?

Защо това има значение?

Разликата в заплащането на жените и мъжете през целия живот

Какво може да бъде направено?

Дейности на национално равнище: примери

Къде можете да намерите информация?

Какво означава разлика в заплащането на жените и мъжете?

- Жените в ЕС получават средно около 17% по-малко от мъжете.
- Разликата в заплащането на жените и мъжете представлява разликата между заплатите на мъжете и жените (изчислена въз основа на почасовите възнаграждения в икономиката).
- В някои страни разликата в заплащането на жените и мъжете се увеличава.
- Разликата нараства, когато жените работят на непълно работно време или отглеждат деца.
- Заради ефекта, който разликата в заплащането на жените и мъжете оказва върху получения през целия живот доход, жените имат по-ниски пенсии и за тях съществува по-висок риск от бедност.

Защо в заплащането на жените и мъжете продължава да има разлика?

- Причините, обуславящи разликата в заплащането на жените и мъжете, са комплексни и често взаимно свързани:
  - ◆ Пряка дискриминация
  - ◆ Подценяване на труда на жените
  - ◆ Сегрегация на пазара на труда
  - ◆ Традиции и стереотипи
  - ◆ Трудности при съчетаването на професионалния и личния живот
- Всички тези фактори оказват влияние върху възнагражденията на жените, кариерното им развитие и техния потенциал на работното място.

Какво прави ЕС по въпроса?

- Съгласно законодателството на ЕС дискриминацията срещу жените на работното място и при определяне на тяхното възнаграждение е незаконна:
  - ◆ Еднаквото заплащане на труд с еднаква стойност е един от основополагащите принципи на Европейския съюз.
  - ◆ Член 141 от Договора установява принципа на еднакво заплащане на труд с еднаква стойност.
  - ◆ Според Директива 75/117 принципът на равно заплащане означава премахването на всякаква дискриминация, основана на пола, по отношение на всички аспекти и условия, свързани със заплащането за еднакъв труд или за труд с еднаква стойност. В частност, когато за определянето на възнаграждението се използва система за класификация на професиите, тази система трябва да се основава на едни и същи критерии както за мъжете, така и за жените, и да бъде изградена така, че да изключва всякаква дискриминация, основана на пола.

Какво прави ЕС по въпроса?

- Съгласно законодателството на ЕС дискриминацията срещу жените на работното място и при определяне на тяхното възнаграждение е незаконна:
  - ◆ Директивата от 2002 г. за прилагането на принципа на равно третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до заетост, професионално обучение и повишаване и условията на труд се прилага също по отношение на заплащането и задължава държавите членки да създадат органи по въпросите на равенството, които да насърчават равното третиране.
  - ◆ Тези директиви бяха обединени в една Директива 2006/54 (преработена) за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите.

Какво прави ЕС по въпроса?

- Премахването на разликата в заплащането на жените и мъжете е определено като приоритет от Европейската комисия в:
  - ◆ Пътната карта за равенство между жените и мъжете (2006-2010 г.)
  - ◆ Съобщението на Комисията „Как да преодолеем разликата в заплащането на жените и мъжете“ (2007 г.)
- Освен това то е определено като приоритет на:
  - ◆ Европейския парламент, по-специално в неотдавнашна резолюция относно борбата срещу разликата в заплащането на жените и мъжете (2008 г.)
  - ◆ Европейския пакт за равенство между половете, договорен от лидерите на ЕС (2006 г.)
  - ◆ Рамката за действия по отношение на равенството между половете, приета от европейските социални партньори (2005 г.). Третият доклад за проверка на изпълнението, приет през 2008 г., съдържа множество мерки на национално равнище.

Защо това има значение?

- Премахването на разликата в заплащането на жените и мъжете е от полза за работодателите и работещите:
  - ◆ Създава качествени работни места
  - ◆ Привлича най-добрите и най-талантливите работници
  - ◆ Създава положителна работна среда
  - ◆ Увеличава производителността и конкурентоспособността

Защо това има значение?

- Премахването на разликата в заплащането на жените и мъжете води до по-висока рентабилност на икономиката като цяло:
  - ◆ Жените играят особено важна роля за заетостта и растежа в Европа.
  - ◆ Техните умения и таланти са необходими за икономическото и социалното развитие.
- Премахването на разликата в заплащането на жените и мъжете може да създаде общество с по-голямо равенство:
  - ◆ По-доброто оценяване на уменията на жените може да подобри тяхната икономическа независимост.
  - ◆ По-малко жени ще изпаднат в бедност, особено след пенсиониране.

Разликата в заплащането на жените и мъжете през целия живот

- Стереотипите определят ролята на жените и мъжете в обществото още от съвсем ранна възраст.
- Въпреки че това може да отразява лични предпочитания, традициите и стереотипите могат да влияят, например върху избора на образование и участието в заетостта.

Разликата в заплащането на жените и мъжете през целия живот

- Все още съществува тенденция жените и мъжете да работят различни професии. Жените често работят в сектори, където средната заплата е по-ниска отколкото в секторите, в които преобладават мъжете.
- Разликата в заплащането на жените и мъжете съществува, въпреки че 59% от дипломираните висшисти са жени.
- Способностите и уменията на жените се подценяват, особено в професиите, където жените преобладават.

Разликата в заплащането на жените и мъжете през целия живот

Ако имам дете, това ще навреди ли на кариерата ми?

Премахване на разликата в заплащането на жените и мъжете
<http://ec.europa.eu/equalpay>

ЕДНАКВО ЗАПЛАЩАНЕ
НА ТРУД С ЕДНАКВА СТОЙНОСТ

- Семейните отговорности на жените оказват влияние върху възможностите им за добра кариера и по-високо заплащане на работното място.
- Разликата в заплащането на жените и мъжете нараства, когато жените имат деца и особено когато работят на непълно работно време.
- Равнището на заетост при жените с непълнолетни деца е само 62,4%, в сравнение с 91,4% за мъжете с деца. Повече от три четвърти от броя на лицата, работещи на непълно работно време, са жени (76,5%).

Разликата в заплащането на жените и мъжете през целия живот

- Разликата в заплащането на жените и мъжете намалява получения през целия живот доход и пенсиите на жените.
- По-ниските пенсии на жените след пенсиониране означават по-висок риск от бедност.

Какво може да бъде направено?

- Признаване на еднаквата стойност на работата на жените и мъжете
- Преодоляване на сегрегацията на пазара на труда
- Преодоляване на стереотипите
- Насърчаване на съчетаването на семейния и професионалния живот
- Насърчаване на култура на равенство на работното място

Необходимо е да бъдат предприети действия на всички равнища

Дейности на национално равнище: примери

По-долу са дадени някои примери за инициативи, въведени с цел преодоляване на разликата в заплащането на жените и мъжете. Тези инициативи включват дейности в областта на националното законодателство, споразумения между социалните партньори, планове за равенство, повишаване на осведомеността и други видове инициативи.

Дейности на национално равнище: Законодателство

Пример: Испания

- Законът за равенство между жените и мъжете бе приет през март 2007 г.
  - ◆ В закона са залегнали конкретни разпоредби за борба с дискриминацията
  - ◆ Мерки за положителни действия в колективните договори
  - ◆ Съчетаване на професионалния и семейния живот
  - ◆ Насърчаване на планове за равенство и поощряване на добрите практики

Дейности на национално равнище: Социален диалог и споразумения между социалните партньори

Пример: Франция

- Законодателство изисква равнопоставеност в преговорите и договарянето на заплатите.
  - ◆ Законът също така въвежда задължително изискване за договаряне на секторно равнище на всеки три години на „мерки за създаване на равенство между жените и мъжете на работното място [...] и премахване на установените неравенства“.
  - ◆ През април 2004 г. бе подписано национално междусекторно споразумение относно равенството между жените и мъжете и баланса на жените и мъжете в състава на работната сила, което обхваща мерки за намаляване на разликата в заплащането на жените и мъжете.

Дейности на национално равнище: Планове за равенство

Пример: Швеция

- Законодателството изисква всички работодатели с най-малко десет служители да изготвят годишен план за равни възможности, както и план за действие за равно заплащане:
  - ◆ Плановете включват предприемането и планирането на активни мерки в областта на равенството, изследване на съществуващите разлики в заплащането на жените и мъжете, стойността на работата на жените и последваща оценка във връзка с предприетите действия.
  - ◆ Работодателите са задължени да предоставят при поискване от представители на синдикатите или работещите статистически данни за заплатите по пол.
  - ◆ Плановете за равенство се наблюдават от омбудсмана по равенството.

Дейности на национално равнище: Други инициативи

Пример: Финландия

- Програмата за равно заплащане (2007-2011 г.) има за цел да бъде намалена разликата в заплащането на жените и мъжете от 20% на 15%:
  - ◆ чрез дейности за намаляване на трудовата сегрегация, разработване на системи за заплащане, мерки за подкрепа на кариерното развитие на жените и дейности на социалните партньори за сключване на споразумения за намаляване на разликата в заплащането.
- Въведени бяха специално договорените повишения на заплатите на най-нископлатените жени работнички и те вече оказаха въздействие за намаляване на разликата в заплащането на жените и мъжете.

Къде можете да намерите информация?

За повече примери и информация за разликата в заплащането на жените и мъжете посетете:

<http://ec.europa.eu/equalpay>

